

Mr Eva Meillo prijs

Moeder Joke Meillo: 'Met deze prijs laat Eva iets na aan het OM'

Ter herinnering aan haar verongelukte dochter en officier Eva Meillo heeft haar moeder de Mr Eva Meillo prijs ingesteld. 'De maatschappij moet weten wat het OM allemaal doet, dat zou Eva gewild hebben.'

'Ik heb mezelf het afgelopen jaar gemar- teld. We hadden een andere reis moeten nemen, we hadden dít anders moeten doen, dáár een alternatief moeten kiezen. We hadden gewoon moeten afwachten. Zelfs achteraf wil je het lot nog beïnvloe- den. Maar het verandert niets. Ik moet verdragen wat niet te verdragen is: mijn dochter Eva is in Thailand verongelukt.'

Het verlies van enig kind Eva, die officier van justitie bij het Functioneel Parket was, valt Joke Meillo zwaar. Terwijl buiten de Amsterdamse Brouwersgracht er sneeuw- wit bij ligt, Kerst net voorbij is en Oud en Nieuw nadert, laat Eva's moeder de ene na de andere foto van Eva zien. Ze vertelt over de oprichting van de Mr Eva Meillo Stichting, die de Mr Eva Meillo prijs gaat instellen. Ze probeert "positieve actie" te ondernemen.

'Je hoort vaker dat ouders de naam van hun overleden kind levend proberen te houden, ik wilde dat ook. Maar alleen als ik iets kon bedenken dat werkelijk bete- kenisvol zou zijn. Een initiatief dat Eva ter harte zou zijn gegaan, dat ze gesteund zou hebben. Iets met onderzoeksjourna- listiek, dacht ik. Eva vond het namelijk jammer dat onderbelicht blijft waar het OM voor staat, wat een officier voor werk

doet. Het viel haar op dat de media zich vaak massaal storten op iedere door het OM gemaakte fout en bijna nooit struc- tureel aandacht besteden aan de beteke- nis van het OM voor de samenleving. Niet dat ze vond dat fouten verdoezeld moeten worden, integendeel, maar zei ze: "laat zo'n journalist dan eens behoorlijk uitzoeken hoe de fouten ontstaan en de positie van het OM beschrijven." Ze vond dat redacties meer publicatieruimte of zendtijd zouden moeten uittrekken om te onderzoeken of er structurele oorzaken ten grondslag liggen aan de gemaakte fouten. Ze vertelde me dat ze zelfs op feest- jes vaak het OM moest verdedigen. "Nee," zei ze, "als ik publieke waardering had willen krijgen, had ik beter de advocatuur kunnen ingaan."

Eva's moeder: 'Vandaar mijn initiatief.'

Palm Invest zitting

'Toen Eva en ik op vakantie in Thailand waren, woedde er in feite een kleine burgeroorlog. Ontploffingen overal in de stad. Als je met de taxi ergens heen- ging: overal waren metaaldetectors. Duizenden mensen waren op straat, en er was agressie. Paniek bij toeristen, over- volle internetwinkels met mensen die weg probeerden te komen. Op vrijdag 28

november 2008 zouden we terug naar huis gaan. Maar hoe moesten we dat doen? De luchthaven was bezet en de vliegtuigen vertrokken niet. De verkeerstoren was kapot. Er was geen kijk op wanneer we terugkonden. Dat was een groot probleem voor Eva. Ze had precies een week vakantie gepland in een eigenlijk te volle agenda. Op maandag 1 december 2008 zou de Palm Invest zitting plaatshebben, waar hard aan gewerkt was. Ze raakte in paniek, wilde controle houden en weg, desnoods vanuit een ander land. Maar de treinen zaten vol. We kozen voor een alternatief. Met de taxi wilden we van Bangkok helemaal naar een grensplaats in Maleisië rijden, vandaar vliegen naar Kuala Lumpur en dan naar Schiphol vliegen. De taxichauffeur had ons verschillende keren vervoerd in Thailand. Hij was betrouwbaar en had een goede auto. Hij had net als Eva een kindje en had gezellig met ons gekletst. "Voorzichtig rijden", had Eva hem tijdens de rit een paar maal gezegd en ze wees op het portretje van zijn dochtertje op het dashboard en op haar zwangere buik.'

Een drama

'De taxi raakte aan de kant waar Eva zat twee bomen. Eva was gelijk in coma, ze heeft gelukkig niet geleden. Eerst zijn

Foto: Kick Smeets

we nog naar een noodhospitaal gegaan. Vandaar zijn we met een ambulance naar een volgend ziekenhuis gegaan. In het ziekenhuis is van alles geprobeerd. Al die tijd trachtte ik mijn hersens erbij te houden. Ik ben gaan bellen. Ik belde met de verzekering, en ging de mogelijkheden na of Eva met een helikopter naar het beste ziekenhuis in Bangkok kon worden vervoerd. Dat was alleen mogelijk als haar toestand stabiel zou worden. Ondertussen liep ik steeds naar Eva's bed, achter een gordijn, om te kijken hoe het ging. De communicatie was bijna onmogelijk. Alleen de twee artsen spraken een paar woorden Engels, ik kreeg niets te horen. Ik moest alles in mijn eentje regelen, kreeg al die uren nog geen glaasje water aangereikt, en moest zelf een krukje gaan zoeken om te kunnen zitten. Op een gegeven moment kwamen artsen en verplegers achter het gordijn vandaan en liepen weg. Zonder iets te zeggen. Ze negeerden me volkomen. Ik ging naar Eva's bed en merkte dat de apparatuur was afgesloten. Eva was dood. De wanhoop en verlatenheid die ik toen voelde, daar zijn geen woorden voor.' 'Daarna begon het politieonderzoek. Een op dat moment vreselijk gesprek. Met een Thaise restauranthouder, die ooit in Nederland gewerkt had, als tolk. Wat

wel goed was: zij belden de Nederlandse ambassade, die daarna veel voor me gedaan heeft. Die zorgde ervoor dat ik naar een hotel gebracht werd en regelde alle formaliteiten.

'Nee, bij het ongeluk ben ik zelf niet gewond geraakt. Onbegrijpelijk, ik stapte zo de taxi uit.'

'Veel later, thuis, heb ik via de ambassade de politiefoto's en de röntgenfoto's uit het ziekenhuis gekregen. Ik vroeg naar de taxichauffeur. Die had van alles gebroken. Hij was volgens de ambassade in staat van beschuldiging gesteld en zat na het ongeluk thuis in afwachting van zijn proces. Maar dat is er niet gekomen, hoorde ik onlangs. Ik heb geen wraakgevoelens, had destijds ook met hem te doen. Het verbaast me wel dat justitie daar zoiets gewoon laat passeren. Maar ik ga er niet meer achteraan, daar wil ik mijn energie niet meer aan besteden.'

Amokmaker

'Eva zou als officier heel goed geworden zijn. Jeetje, wat kon ze goed voor een publiek spreken. Als jong meisje al. Ze was lief en loyaal, maar als het nodig was, had ze een dit-laten-we-niet-over-onze-kant-gaanmentaliteit. Een jaar of vijftien was ze,

'Eva vond het jammer dat onderbelicht blijft wat het OM doet'

toen ze vakantiewerk deed in Santpoort, de psychiatrische instelling waar ik toen als psychotherapeut werkte. In het patiëntenontmoetingscentrum – een soort café waar zij op haar leeftijd eigenlijk niet alleen had mogen staan – maakte een patiënt amok. Een boom van een kerel. Agressief schreeuwde hij en smeed een asbak door de zaal, waardoor iedereen schrok. Eva stond op. "Is het áfgelopen!" riep ze. "Ben je gek geworden? Raap onmiddellijk die asbak op en geef hem aan mij! En ruim de troep op." De man raapte de asbak op en gaf hem aan: "Alsjeblieft Eva. Het spijt me." Zo jong als ze was, optreden kon ze. Dwars >

Foto: Kick Smeets

“Voorzichtig rijden”, had Eva hem tijdens de rit een paar maal gezegd en ze wees op het portretje van zijn dochtertje op het dashboard en op haar zwangere buik.

Joke Meillo

> door de hiërarchie heen kon ze werken. En dan maakte het niet uit wie er voor haar stond.’
‘Kijk hier, dit bordje – lang geleden op vakantie gekocht in Los Angeles – verwoordt hoe ze dacht over diplomatie. Er staat op: “Diplomacy is the ability to tell a person to go to hell in such a way that he actually looks forward to the trip.” Dat kon ze, maar ze gebruikte dat talent niet op een manipulatieve manier. Ze was ook heel zorgzaam en loyaal; de politie was dol op haar.’

Advocatenkantoor

‘Als raio liep Eva haar buitenstage bij kantoor De Roos en Pen. Over die periode vertelde Dirk van der Landen, strafrechtadvocaat bij dat bureau, mij dat hij zag dat Eva kon uitgroeien tot een van

de allerbeste strafrechtadvocaten. Maar Eva koos principieel voor het OM. In januari 2005 kwam ze bij parket Den Haag en in september 2007 begon ze bij het Functioneel Parket. Eva’s mening was: als advocaat werk je alleen voor je cliënt, maar het OM is van ons allen. Het officiersvak vond ze spannend. Samenwerken met allerlei disciplines. Als een jongleur allerlei bordjes in de lucht houden. Veel touwtjes in handen hebben, en dan het evenwicht zien te bewaren.’

Straatvechten

‘Ik deel Eva’s mening dat het OM op een andere manier gepresenteerd moet worden. Ik kwam op het idee van de prijs na een uitzending van Pauw en Witteman, een paar maanden na Eva’s dood. Journalist John van den Heuvel en

hoofdofficier van het Landelijk Parket Bart Nieuwenhuizen spraken over een man uit het getuigenbeschermingsprogramma van justitie, die zich beklagde. De getuige was een lastige klant, maar volgens Van den Heuvel was zijn klacht over het OM terecht. Nieuwenhuizen diende hem van repliek en gaf informatie. Het cruciale moment kwam toen Paul Witteman van den Heuvel voorhield (en ik spreek even uit mijn herinnering): “Maar u baseert zich dus alleen op het woord van een crimineel?” Hiermee gaf Witteman aan dat hij als journalist de situatie goed doorzag. Van den Heuvel was heel even uit het veld geslagen, maar hield voet bij stuk en Witteman liet het daarbij. Kijk, Van den Heuvel is een straatvechter en zorgt ervoor dat hij het laatste woord heeft en Nieuwenhuizen is te beschaafd. Hij had het laatste woord moeten pak-

ken. Wat na zo'n uitzending blijft hangen is dat de meeste mensen denken: goed hoor, van die John van den Heuvel. Voor het grote publiek verloor Nieuwenhuizen de strijd in die arena. Het is een dilemma: het OM wil niet elitair zijn en participeert in een dergelijk programma, maar voor de makers staat entertainment centraal. Goede onderzoeksjournalistiek pakt de zaken serieuzer aan.'

Particuliere prijs

'De inzendingen voor de prijs moeten breed toegankelijk zijn. (Zie kader: Wie wint de prijs?) Ik hoop op interessante onderzoeksjournalistieke verhalen, een mooie reeks artikelen bijvoorbeeld. Maar het kunnen ook andere producties zijn: televisie, film, toneel, drama. Een dramaserie waarbij je een of meer raio's volgt vanaf het begin van de opleiding en zo inzicht krijgt in het werk, dat lijkt me

fantastisch. In ieder geval moet het beter, toegankelijker, meer analyserend dan het huidige aanbod. Niet per se positiever, het mag best gaan over wat is misgegaan, maar dan: hoe komt dat, waar zit 'm dat in, dat is onderzoeksjournalistiek. Ik vroeg jurylid en advocaat Dirk van der Landen of de kans bestaat dat onze particuliere prijs als PR voor het OM uitgelegd gaat worden. Hij was er niet bang voor. "Als mensen zien wie er in de jury zitten, weten ze genoeg", zei Dirk.'

'Het is zwaar tijdens deze feestdagen. Gelukkig heb ik een lieve man, een lieve schoonzoon en goede vrienden. En bovenal een mooie kleindochter, Eva's Cleo wordt in maart drie. Voor haar heb ik toch een kerstboom neergezet. Een heel ondernemend meisje, die Cleo. De eerste sterfdag van Eva, waarop ook de instelling van de Mr Eva Meillo prijs werd aan-

gekondigd, vond ze prachtig. Meer dan honderd mensen, onder wie veel oud-collega's waren gekomen. Dat Harm Brouwer er ook was heb ik bijzonder gewaardeerd. We liepen naar "mamma's tuintje", zoals Cleo het noemt. De wandelroute was verlicht door fakkels en dat vond ze geweldig. Ze zat op de schouders van haar papa en riep: "kijk, weer een kaarsje". En tegen de mensen die volgden: "kom maar jongens". En net zoals Eva gedaan zou hebben, stond ze bij het graf te regisseren. Ze trok iedereen erbij. "Kom maar jongens", wenkte ze, "kom allemaal maar dichterbij." Ze vond het een feestje en dat gaf voor ieder die er was, bij alle verdrietigheid, ook een lichte toets aan de dag.'

Tekst: Pieter Vermaas

Wie wint de prijs?

De Mr Eva Meillo prijs zal om het jaar worden uitgereikt aan een persoon of groep, die door middel van een journalistieke en/of populair wetenschappelijke publicatie, een televisiedocumentaire, telefilm, dramaserie of toneelstuk laat zien hoe het OM feitelijk functioneert.

Bij de beoordeling van de inzendingen zijn de volgende criteria van belang:

- Verheldering van de inhoud en de organisatie van het werk
- Verduidelijking van de maatschappelijke betekenis van het OM
- Toegankelijkheid van de inhoud voor een breed publiek.

De prijs -ter beschikking gesteld door mevrouw Joke Meillo- bestaat uit een geldbedrag van tienduizend euro.

De jury bestaat uit:

Mevrouw Magda Berndsens, korpschef Regiopolitie Friesland

Prof. Dr.Ybo Buruma, hoogleraar strafrecht K.U. Nijmegen

Mr. Laetitia Griffith, Tweede Kamerlid VVD

Mr. Dr. Dirk van der Landen, strafrechtadvocaat kantoor De Roos en Pen

Mr. Leo de Wit, oud-hoofdofficier van justitie Amsterdam.

Juryvoorzitter is Prof. Dr. Paul Schnabel, directeur Sociaal Cultureel Planbureau.

www.mrevameilloprijs.nl

mailadres: info@mrevameilloprijs.nl

Inzendingen naar:

Mr Eva Meillo Stichting, Postbus 14542, 1001LA, Amsterdam